

LAPIN KESKUSSAIRAALAN LAAJENNUSHANKKEEN HANKINTASTRATEGIA

HANKKEEN ESITTELY

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto teki Lapin keskussairaalan laajennuksen rakentamispäätöksen ja STM:n myönsi poikkeusluvan 29.11.2018. Valtuuston rakentamispäätös koskee kuuman sairaalan (leikkaus- ja teho-osasto, välinehuolto, ensihoito), sairaala-apteekin, päivystyspoliklinikan ja päivystysosaston ja psykiatrisen sairaalan sekä pysäköintitalon rakentamista. Lapin keskussairaalan laajennushanke, pois lukien pysäköintitalo, toteutetaan allianssiurakkana, jossa hankkeen keskeiset sidosryhmät tilaaja, käyttäjät, rakentajat, arkkitehti ja suunnittelun asiantuntijaryhmä vastaavat hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta yhteisellä organisaatiolla. Rakennus suunnitellaan ja rakennetaan allianssissa yhteisesti laaditun ja sovitun aikataulun, tavoitekustannuksen sekä teknisten, laadullisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaisesti. Allianssin osapuolet jakavat hankkeeseen liittyvät riskit ja osapuolia kannustetaan toimimaan integroituna ryhmänä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Pysäköintitalo toteutetaan allianssista erillisenä kokonaisvastuu-urakkana.

LAAJENNUSHANKKEEN HANKINTASTRATEGIA

Hankintastrategia koskee koko laajennushanketta eli allianssiurakkaa ja pysäköintitalon urakkaa, kaikkia hankkeen osapuolia sekä Lapin sairaanhoitopiirin muita laajennushankkeeseen liittyviä hankintoja, vaikka ne eivät olisi osana urakoita. Sen sijaan hankintastrategian ulkopuolelle rajataan kaikki muut Lapin sairaanhoitopiirin hankinnat, jotka eivät liity laajennushankkeeseen. Lapin keskussairaalan laajennushankkeen hankintastrategia ohjaa kaikkien hankkeen osapuolten tekemiä hankintoja. Hankintastrategia koskee tuotteiden, tavaroiden, palveluiden, rakennusurakoiden ja käyttöoikeussopimusten hankintoja.

Hankintastrategian tavoitteena on luoda puitteet onnistuneille ja laadukkaille hankinnoille, toimia perusohjeena hankintojen tekijöille sekä edistää hankkeen julkisuuskuvaava avoimena ja luotettavana toimijana Lapin alueella. Hankintastrategiassa sovitaan yhteiset tavoitteet, joilla toteutetaan Lapin sairaanhoitopiirin asettamia strategisia tavoitteita ja ITU 2022 strategiassa linjattuja päämääriä ja tavoitteita. Hankintastrategia on linjassa kaikkien osapuolten strategisten tavoitteiden kanssa.

Yhteistyön edellytyksenä on, että kaikkien allianssin toimittajien kuten tuotteiden, tavaroiden, palveluiden ja alihankkijoiden sekä ketjutettujen alihankkijoiden on noudattava kaikkia soveltuvia, paikallisia ja kansainvälisiä lakeja, säädöksiä sekä ympäristönsuojeluun liittyviä lakeja, asetuksia ja ohjeistuksia. Lisäksi toimittajilta edellytetään läpinäkyvyyttä päätöksenteon, prosessien ja koko toimitusketjun osalta.

Hankinnoilla edistetään markkinoiden toimivuutta ja hankintojen tekemisessä hyödynnetään olemassa olevat kilpailuolosuhteet.

TAVOITTEET LAAJENNUSHANKKEEN HANKINNOILLE

1 VASTUULLISUUS

Hankinnat toteutetaan vastuullisesti. Vastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että jokaisessa hankinnassa on otettu huomioon turvallisuus, toimintavarmuus ja kestävä kehitys ja että hankinnoissa ennaltaehkäistään harmaata taloutta. Turvallisuus on sairaalatoiminnan perusvaatimus, joka tarkoittaa potilas-, lääkitys-, infektio-, tieto- ja työturvallisuutta. Turvallisuuden eri osa-alueet huomioidaan hankinnoissa niin potilaiden, asiakkaiden, henkilökunnan kuin myös kaikkien muiden sairaalassa asioivien näkökulmasta.

Hankinnat toteutetaan siten, että ne tukevat sairaalan toimintavarmuutta. Toimintavarmuuden ylläpitämiseksi lähtökohtana on, että etenkin sairaalan toiminnan kannalta keskeisimmässä hankinnoissa toimittajiksi valitaan toimijoita, jotka tuntevat sairaalan toimintaympäristön erityispiirteet. Ennen varsinaisen hankinnan tekemistä varmistetaan että ratkaisut soveltuvat sairaalatoimintaan esimerkiksi testaamalla tuotetta tai edellyttämällä riittäviä referenssejä.

Hankintojen tekemisessä huomioidaan kestävä kehityksen näkökulmat ja arvioidaan hankinnan ympäristövaikutuksia. Tuotteiden laatu ja kestävyys varmistetaan asettamalla hankintakohtaisesti laatuvaatimukset riittävän korkealle tasolle. Vertailuissa arvostetaan ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita vaihtoehtoja, mikäli hankinnan kohteet ovat muutoin tasavertaisia. Tulevaisuuden sairaalassa kestävä kehitys ja sen huomioiminen hankinnoissa nähdään entistä tärkeämpänä arvona esimerkiksi hoitopaikkaa ja työpaikkaa valittaessa.

Allianssin osapuolet sitoutuvat ennaltaehkäisemään hankinnoissaan harmaata taloutta. Harmaata taloutta torjutaan valitsemalla ainoastaan sellaisia sopimuskuppaneita, jotka eivät ole syyllistyneet rikolliseen toimintaan, ovat hoitaneet velvollisuutensa maksaa verot ja sosiaaliturvamaksut, noudattavat ympäristö, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita ja eivät ole osallistuneet toimintaan joka on ollut omiaan vääristämään kilpailua markkinoilla. Harmaan talouden torjuntaa koskevat toimenpiteet kohdistetaan sopimuksen elinkaaren eri vaiheisiin kilpailuttamisesta, sopimusehtoihin, palvelunaikaiseen toimintaan ja tarkastuksiin. Vaatimukset ja valvonta ulotetaan kaikkiin alihankintaketjun toimijoihin. Urakka- ja palveluhankinnoissa kiinnitetään erityistä huomiota työturvallisuuteen, työoloihin ja työehtosopimusten noudattamiseen. Allianssin osapuolet valvovat omia palveluntuottajiaan tilaajavastuulain (1233/2006) noudattamisessa.

2 ELINKAARIVAIKUTUKSET

Hankinnat toteutetaan tarkoituksenmukaisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti ottaen huomioon hankinnan elinkaaren aikaiset vaikutukset. Elinkaariajattelussa huomioidaan hankintakustannuksen lisäksi muun muassa huollettavuus, siivottavuus, ylläpitokustannukset, käyttökustannukset, käytettävyyssäikä, työajansäästö ja elinkaaren lopun käytöstä poistamisen kustannukset. Hankintojen suunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa, jotta elinkaarivaikutukset ja toimintaympäristön vaatimukset pystytään arvioimaan ja huomioimaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Hankintoja tarkastellaan myös yksiköitä laajempina kokonaisuuksina pyrkimyksenä tunnistaa ne hankinnat, jotka ovat tarkoituksenmukaista turvallisuuden, toimintavarmuuden, työhyvinvoinnin ja elinkaarikustannusten perusteella hankkia kokonaisuuksina.

3 LAPPILAISUUS

Lappilaisuus hankintastrategisena tavoitteena tarkoittaa, että hankinnat toteutetaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina siten, että hankinnoissa pyritään huomioimaan paikallisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Hankinnoista tiedotetaan avoimesti ja niissä noudatetaan syrjimättömyyden, tasapuolisuuden ja suhteellisuuden vaatimuksia, jotka mahdollistavat paikallisten yritysten osallistumisen tarjouskilpailuihin. Lapin alueen yritysten osallistumismahdollisuuksien selvittämisessä hyödynnetään markkinakartoitusta ja -vuoropuhelua. Avoimuudella ja hyvällä tiedottamisella luodaan laajennushankkeesta positiivista kuvaa luotettavana ja kiinnostavana kumppanina.

Tietyissä kohdennetuissa hankinnoissa tavoitteena on myös lappilaisuuden ja Lapin luonnon näkyvyys laajennushankkeen hankinnoissa esimerkiksi materiaalivalinnoissa tai tuotteen ilmeessä.

4 INHIMILLISESTI TEHOKAS SAIRAALA

Hankinnat suunnitteellaan ja toteutetaan siten, että ne tukevat sairaalan ydintoimintaa ja prosesseja. Asiakkaiden näkökulmaa korostetaan hankintojen toteutuksessa asettamalla tavoitteita, jotka tukevat hyvän hoidon ja asiakaskokemuksen toteutumista. Asiakkaan edun toteutuminen varmistetaan tarvittaessa kuulemalla asiakkaita suoraan tai välillisesti. Hankinnoille asetetaan tavoitteita, jotka edesauttavat tehostamaan sairaalan toimintaprosesseja. Myös sidosyksiköiden kuten teknisen toimintaympäristön ja ICT:n vaatimukset huomioidaan tavoitteiden asettamisessa.

Tehokkaat toimintaprosessit tukevat ennen kaikkea hyvän hoidon ja asiakaskokemuksen toteutumista. Henkilökunta huomioidaan rakentamalla viihtyisä ja turvallinen työympäristö, mikä korostuu etenkin kaluste- ja materiaalihankinnoissa. Hankkeeseen kuuluu taidehankinnat, joilla on huomattava vaikutus asiakaskokemuksen ja työympäristön rakentamisessa.

5 ÄLYKÄS SAIRAALA

Hankinnoilla tulee tukea innovatiivista sairaalarakentamista. Innovatiivisen sairaalarakentamisen tavoitteena on tehostaa toimintaa ja parantaa asiakaskokemusta. Älykkäässä sairaalassa hankinnat toteutetaan siten, että hankittavilla teknologisilla ratkaisuilla voidaan varautua parhaalla mahdollisella tavalla tuleviin toimintaympäristön muutoksiin. Hankinnoissa pyritään aktiivisesti etsimään mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja hyödyntää digitalisaatiota ja automatiikkaa sairaalan toiminnassa.

HANKINTASTRATEGIAN TOIMEENPANO

Hankintastrategian tavoitteisiin pääseminen edellyttää, että hankintojen tekemiseen varataan riittävästi resursseja ja aikaa. Osapuolten tulee huolehtia, että laajennushankkeen käytössä on tarvittava määrä hankinta-alan asiantuntemusta, jolla varmistetaan hankintojen laadukas toteuttaminen. Hankintastrategian tavoitteiden edistämiseksi on tärkeää tehdä markkinakartoitusta ja käydä laajasti markkinavuoropuhelua eri alojen toimijoiden kanssa. Hankintojen toteutuksessa on myös tarkasteltava mahdollisuuksia

innovatiivisten menettelytapojen käyttämiseen. Tavoitteisiin pääsemiseksi suunnitelmien tulee olla riittävällä tarkkuustasolla, jotta ennen hankintojen kilpailuttamista tiedetään mitä hankinnalla tavoitellaan.

TAVOITTEIDEN SEURAAMINEN

Hankintastrategian tavoitteiden seuranta toteutetaan itsearviointina. Osapuolet valitsevat itse etukäteen merkityksellisimmät hankinnat (euromääräisesti tai sairaalan toiminnan näkökulmasta), joiden osalta arvioidaan jokaisen tavoitteen toteutuminen asteikolla 0-5 (0 = ei sovellettavissa, 1 = toteutui huonosti, 5 = toteutui yli odotusten).